पो. उ. नि. मर्यादित विभागीय स्पर्धा 2013
पेपर क्र. 1

StudentBounty.com

A

2013

CODE :

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका
मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 200
एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक

केंद्राची संकेताक्षरे ↑ शेवटचा अंक ↑

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

www.StudentBounty.com

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

1. 'पुढारी' या शब्दाचा विरुद्ध अर्थी शब्द सांगा ?
   (1) पुरोगामी (2) प्रतिगामी (3) अनुयायी (4) आजी

2. 'कोळसा उगाळावा तितका काळाच' या म्हणीचा योग्य अर्थ सांगा ?
   (1) कोळसा काळा असतो.
   (2) माणसाचे मन कोळशासारखे काळे असते.
   (3) वाईट गोष्ट ही शेवटपर्यंत वाईटच असते.
   (4) कोळसा उगाळल्याशिवाय त्याचे काळेपण दिसत नाही.

3. संस्कृत मधून मराठीत जसेच्या तसे आलेले शब्द कोणते ?
   (1) कर, भूगोल, परंतु
   (2) पाय, गाव, कोवळा
   (3) झाड, दगड, हाड
   (4) घर, भाऊ, सासरा

4. 'अरेरे! फार वाईट गोष्ट झाली' हे वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे.
   (1) आज्ञार्थी (2) उद्‌गारार्थी (3) प्रश्नार्थी (4) विधानार्थी

5. 'अनारसा', 'बांबू' हे शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आले आहेत ?
   (1) अरबी (2) कन्नड (3) द्रविड (4) फारसी

6. 'अनुनासिके' मुख्यतः कशाच्या सहाय्याने उच्चारली जातात ?
   (1) जीभ (2) मूर्धा (3) ओठ (4) नाक

7. पुढील वाक्यात अनुक्रमे 'वर' हा शब्द कोणती कार्ये करतो ?
   'तू त्या राजपुत्राला वर'.
   'बाण खालून वर गेला'.
   'पक्षी झाडावर बसतो'.
   (1) क्रियापद, शब्दयोगी, क्रियाविशेषण
   (2) क्रियाविशेषण, क्रियापद, शब्दयोगी
   (3) क्रियापद, क्रियाविशेषण, शब्दयोगी
   (4) शब्दयोगी, क्रियापद, क्रियाविशेषण

8. पुढील पैकी कोणता शब्द व्याकरणदृष्ट्या बरोबर आहे ?
   (1) मतितार्थ (2) रविंद्र (3) प्राविण्य (4) सहायक

9. 'बळी तो कान पिळी' या म्हणीतून कोणत्या गोष्टीचे महत्त्व सांगितले आहे ?
   (1) सामर्थ्य (2) शहाणपण (3) तडजोड (4) वैभव

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

10. होकारार्थी व नकारार्थी वाक्यांना कोणती वाक्ये म्हणतात ?
    (1) स्वार्थी व आज्ञार्थी (2) करणरूपी व अकरणरूपी
    (3) विध्यर्थी व संकेतार्थी (4) प्रधान व गौण

11. खालीलपैकी कोणता व्यंजनगट 'दंत्य' या वर्गात मोडतो ?
    (1) क्, ख्, ग्, घ् (2) च्, छ, ज्, झ् (3) ट्, ठ्, ड्, ढ् (4) त्, थ्, द्, ध्

12. पुढील वाक्समूहाचे केवलवाक्य कोणते ते ओळखा.
    'राम नदीकाठाने चालत होता. त्याचा पाय शेवाळावर घसरला. तो पडला'.
    (1) राम नदीकाठाने चालताना पाय शेवाळावर घसरला म्हणून तो पडला.
    (2) नदीकाठाने चालत असताना पाय शेवाळावर घसरून राम पडला.
    (3) नदीकाठाने चालताना रामचा पाय शेवाळावर घसरला आणि तो पडला.
    (4) नदीकाठाने चालताना शेवाळावर घसरून राम पडला.

13. त्याची रोजची आंघोळ म्हणजे कावळयाचे स्नान म्हणून त्याला त्याची आई रोज ओरडते. या वाक्समूहातील लक्ष्यार्थ सूचक शब्द बंध ओळखा.
    (1) आईचा ओरडा (2) रोजची आंघोळ रोजचा ओरडा
    (3) कावळयाचे स्नान (4) संपूर्ण विधान

14. 'शिक्षक म्हणाले, की प्रत्येकाने नियमितपणे शाळेत यावे' हे वाक्य __________ आहे ?
    (1) मिश्रवाक्य (2) केवलवाक्य
    (3) संयुक्त वाक्य (4) यापैकी कोणतेही नाही.

15. पुढील संयुक्त वाक्य कोणत्या काळात आहे ?
    'पुरस्कार समितीकडून सर्व पुस्तकांचे अवलोकन करण्यात येईल व पुरस्कार प्राप्त लेखकांची नावे जाहीर करण्यात येतील'.
    (1) रीतिवर्तमानकाळ (2) भूतकाळ (3) वर्तमानकाळ (4) भविष्यकाळ

16. 'सोन्याचा धूर निघणे' या वाक्प्रचाराच्या विरुद्ध अर्थ व्यक्त करणारा वाक्प्रचार ओळखा.
    (1) स्वाहा करणे. (2) धन शून्यावर येणे.
    (3) सोन्याचे दिवस येणे. (4) आच लागणे.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

17. क्रियापदाचे रूप कर्ता व कर्म यांच्या लिंगवचन पुरूषाप्रमाणे बनलेले नसते तेव्हा ________ प्रयोग होतो.
(1) अकर्मक कर्तरी प्रयोग (2) शक्य कर्मणी प्रयोग
(3) कर्तृकर्मसंकर प्रयोग (4) भावे प्रयोग

18. पुढील कर्मणी प्रयोगातील विधानाचा उपप्रकार ओळखा.
'मंदाचे पुराण वाचून झाले'.
(1) शक्य कर्मणी (2) नवीन कर्मणी (3) समापन कर्मणी (4) पुराण कर्मणी

19. पुढीलपैकी कोणती धातुसाधिते मराठी प्रत्ययापासून बनलेली आहेत ?
(1) खोदाई, घडाई, शिलाई (2) प्रार्थना, वेदना, कल्पना
(3) कर्तव्य, भवितव्य, गन्तव्य (4) श्रवणीय, मननीय, पूजनीय

20. 'केलेल्या उपकाराची जाण नसणारा' म्हणजे ________.
(1) कृतघ्न (2) कृतज्ञ (3) कृतार्थ (4) कृतकृत्य

21. पुढीलपैकी अनियमित क्रियापदे कोणती ?
(1) करवते, बसवते, चालवते (2) सांजावले, मळमळले, उजाडले
(3) आहे, पाहिजे, नलगे (4) हसतो, बसतो, चालतो

22. 'उंचावरून पडणारा पाणलोट' या शब्द समुहा बद्दल एक शब्द लिहा.
(1) पाझर (2) झरा (3) नदी (4) धबधबा

23. मराठी वर्णमालेत एकूण किती स्वर आहेत ?
(1) 48 (2) 12 (3) 13 (4) 18

24. पुढीलपैकी कोणता शब्द वेगळ्या स्वराने सुरु झालेला आहे :
(1) अचकटविचकट (2) अदलाबदल
(3) अवतीभवती (4) इड़ापिड़ा

25. पुढील वाक्यातील अधोरेखित सर्वनामाचा प्रकार ओळखा.
'<u>आपण</u> माझ्याकडे कधी येणार ?'
(1) आत्मवाचक सर्वनाम (2) प्रथमपुरुषवाचक सर्वनाम
(3) द्वितीयपुरुषवाचक सर्वनाम (4) संबंधी सर्वनाम

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

26. 'न भूतो न भविष्यति होणे' या वाक्प्रचाराचा अचूक अर्थ काय आहे ?
(1) भूतकाळात घडलेली गोष्ट घडणे.
(2) भविष्यात घडणारी गोष्ट घडणे.
(3) पूर्वी झालेली व पुढे होणारी गोष्ट घडणे.
(4) पूर्वी न झालेली व पुढे न होणारी गोष्ट घडणे.

27. अनुक्रमानुसार पुढील सामासिक शब्दांचे लिंग ओळखा ?
भाजीपाला, गायरान, मीठभाकरी
(1) स्त्रीलिंग, पुल्लिंग, नपुंसकलिंग
(2) पुल्लिंग, स्त्रीलिंग, नपुंसकलिंग
(3) नपुंसकलिंग, स्त्रीलिंग, पुल्लिंग
(4) पुल्लिंग, नपुंसकलिंग, स्त्रीलिंग

28. ज्या प्रयोगात कर्ता प्रथमान्त व कर्म प्रथमान्त किंवा द्वितीयान्त असते अशा प्रयोगाला ________ म्हणतात ?
(1) कर्तरी (2) कर्मणी (3) भावे (4) संकीर्ण

29. 'पेपर' हा शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आला आहे ?
(1) देशी (2) फारशी (3) इंग्रजी (4) अरबी

30. पुढील शब्द कोणत्या शब्दजाती मधील आहे ?
'वावा'
(1) सर्वनाम
(2) शब्दयोगी अव्यय
(3) उभयान्वयी अव्यय
(4) केवलप्रयोगी अव्यय

31. 'मुलांनी वडिलांची आज्ञा पाळावी' हे वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे ?
(1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) संकेतार्थी (4) विध्यर्थी

32. 'शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना शिकवावे'. या वाक्यात कोणता प्रयोग आला आहे ?
(1) कर्तरी (2) कर्मणी (3) भावे (4) यापैकी नाही

33. 'शरदाच्या चांदण्यात गुलमोहर मोहक दिसतो' हे वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे ?
(1) केवलवाक्य
(2) संयुक्तवाक्य
(3) मिश्रवाक्य
(4) यापैकी कोणतेही नाही.

34. पुढील वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.
'घरी परतताना आम्हाला नदीकाठी सांजावले'
(1) शक्यक्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद (3) अकर्तृक क्रियापद (4) उभयविध क्रियापद

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

35. आवृत्तिदर्शक क्रियाविशेषण अव्यये कोणती ते लिहा :
(1) पुन:पुन्हा, क्षणोक्षणी, फिरून (2) सदा, सतत, आजकाल
(3) सांप्रत, तूर्त, परवा (4) लगेच, पूर्वी, रात्रीस

36. 'कर्तव्यपराङ्‌मुख' या शब्दाचा नेमका अर्थ कोणता ?
(1) कर्तव्याकडे नेहमी पाहणारा (2) कर्तव्यनिष्ठ माणूस
(3) कर्तव्याकडे पाठ फिरवणारा (4) कर्तव्य न विसरता काम करणे.

37. ज्या वाक्यात एक मुख्य उद्देश व एक मुख्य विधेय असते आणि दोन अथवा अधिक क्रियापदे असतात त्यास ________ म्हणतात.
(1) विध्यर्थी वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) केवल वाक्य (4) गौण वाक्य

38. 'सर्वत्र परिस्थिती एकसारखी असते'. या अर्थाची योग्य म्हण कोणती ?
(1) दिव्याखाली अंधार (2) खाण तशी माती
(3) घरोघरी मातीच्या चुली (4) मुलाचे पाय पाळण्यात दिसतात.

39. 'मधूनमधून असेच घराकडे येत जा' या वाक्यातील 'मधूनमधून' हा पूर्णाभ्यस्त शब्द शब्दांच्या कोणत्या जातीतील आहे ?
(1) क्रियाविशेषण (2) शब्दयोगी (3) विशेषण (4) नाम

40. एकत्र येणारे स्वर व संधी यांच्या सहाय्याने तयार झालेले जोड शब्द पुढे दिले आहे. त्या आधारे योग्य जोड्या जुळवा ?
(अ) आ + अ (i) महिलाश्रम
(ब) इ + इ (ii) सूर्यास्त
(क) आ + आ (iii) विद्यार्थी
(ड) अ + अ (iv) मुनीच्छा

	(अ)	(ब)	(क)	(ड)
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

पुढील उतारावाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा प्र.क्र. 41 ते 45

प्राचीन परंपरेनें ज्याप्रमाणे काव्यसमीक्षेचे स्वरूप समग्र समीक्षाव्यापी करून ठेवलेले आहे, तद्वतच काव्याच्या विशिष्ट प्रकृतीमुळेही ते स्वरूप विस्तृत होत आले आहे. नाटक, कथासाहित्य, ललित निबंध इत्यादी अन्य गद्यप्रकारात काव्याच्या तुलनेने अधिक वस्तुनिष्ठता असते. उलट काव्य हे अधिक आत्मगत, आत्ममग्न प्रकृतीचे असते. या प्रकृतिभेदामुळे काव्याचे प्रश्न संख्या आणि गुण या दोन्ही बाबतींत अधिक व काहीसे अधिक महत्त्वाचे असतात किंवा वाटतात. म्हणूनच साहित्यसमीक्षेचा मोठा भाग आजही काव्यसमीक्षेने व्यापलेला दिसतो.

याहीपेक्षा एक महत्त्वाची वस्तुस्थिती लक्षणीय आहे. जिला आपण स्थूल–मानाने काव्यप्रवृत्ती किंवा काव्यदृष्टी म्हणतो, ती ललित साहित्यक्षेत्रातील एक सर्वसंचारी प्रवृत्ती वा दृष्टी आहे. नाटक, कादंबरी, लघुकथा, ललित निबंध या गद्यसाहित्यातील कितीतरी स्थळे ही काव्यप्रवृत्तीने प्रभावित होऊन रूपास येतात. या काव्यप्रवृत्तीने प्रेरित झालेल्या ललित गद्याचे यथार्थ आकलन करुन घेण्यासाठी काव्यसमीक्षेची साधने वापरावी लागतात. आणि नकळत काव्यसमीक्षेचे क्षेत्र प्रसरण पावते. शेक्सपिअरच्या श्रेष्ठ शोकांतिका या तत्त्वत: नाट्यसमीक्षेच्या अभ्यासविषय आहेत हे खरे, पण त्यातील सनातन गूढता व आकर्षकता ही शेक्सपिअरच्या कविवृत्तीची प्रस्फुरणे आहेत, असे आढळून येईल. काव्यप्रवृत्ती ही निसर्गत:च काहीशी 'असंलक्ष्यक्रम' व गूढरम्य असते व याचे कारण ती प्रतिभासंपन्न व्यक्तिगुणाची एक घटक असते. या प्रतिभासंपन्न व्यक्तिवैशिष्ट्याचे समर्पक स्पष्टीकरण आजपर्यंत आपणास देता आलेले नाही व म्हणूनच जेव्हा जेव्हा काव्यवृत्ती ही ललित गद्यातून अंकुरते, तेव्हा तेव्हा ती काव्यसमीक्षेच्या सीमा गद्यक्षेत्रात नेऊन भिडविते.

काव्यसमीक्षेने समीक्षावृत्तीचे संतर्पण व्हावे व समर्थनही व्हावे, अशीही वस्तुस्थिती साहित्यक्षेत्रात आढळते. काव्यक्षेत्रात संचार करणारी रसिक व्यक्ती ही गद्यक्षेत्रात विहार करणाऱ्या व्यक्तीपेक्षा अधिक साशंक अवस्थेत असते. काव्याकडे ती दृढ आत्मविश्वासाने पाहू शकत नाही. उलट गद्य साहित्याकडे ती निर्भयपणे बघू शकते. 'एकच प्याला' नाटकाचे प्रयोजन काय याचे उत्तर ती व्यक्ती बिनदिक्कतपणे देऊ शकते. 'पण लक्षात कोण घेतो?' या कादंबरीतील सामाजिक समस्येविषयी ती घडाघड बोलू शकते. प्रो. फडक्यांच्या कादंबऱ्यांविषयी आणि प्रो. गंगाधर गाडगीळांच्या कथांविषयी ती व्यक्ती आपली मते नि:संदिग्धपणे सांगू शकते. यथार्थ समीक्षेच्या दृष्टीने व्यक्तीच्या या अभिप्रायांचे मूल्य किती हा प्रश्न या ठिकाणी महत्त्वाचा नाही. प्रश्न असा आहे की, समीक्षकाने धावून यावे अशी परिस्थिती गद्यक्षेत्री आहे हे सामान्य वाचकाला जाणवत नाही. उलट काव्याच्या सृष्टीत त्याला साहाय्याची व मार्गदर्शनाची गरज सतत जाणवते. विदग्ध वाचक व प्रतिष्ठित टीकाकार यांनाही या गरजेची गरज वरचेवर जाणवली आहे. आणि म्हणूनच स्वत:च्या अभ्यासविषयानेच काव्यसमीक्षेला सतत मागणीचा विषय बनविले आहे.

अखेर समीक्षेचे उद्दिष्ट तरी एका अर्थाने वाचकसापेक्षच आहे. *ललित साहित्यासंबंधी वाचकांची जाण यथार्थ व समृद्ध करणे हेच साहित्यसमीक्षेचे एक उद्दिष्ट आहे.* या उद्दिष्टानुसार समीक्षेवर जे उत्तरदायित्व येते, त्याची विभागणी काव्य व ललित गद्य यांत होत असली, तरी त्यांतील सिंहाचा वाटा काव्यसमीक्षाच उचलते असे आढळून येईल. या अर्थानेच काव्यसमीक्षेच्या सीमा ह्या गद्यसमीक्षेहून अधिक व्यापक व अधिक समावेशक आहेत हे लक्षात येईल.

---

41. ललितसाहित्य क्षेत्रातील सर्वसंचारी प्रवृत्ती कोणती ?

(1) नाट्यदृष्टी (2) कथादृष्टी (3) काव्यदृष्टी (4) समीक्षादृष्टी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

42. 'संतर्पण' या शब्दाचा नेमका अर्थ कोणता ?

(1) तृप्त करणे. (2) संताला अर्पण करणे.
(3) संताला शरण जाणे. (4) स्वत: अर्पण करणे.

---

43. पुढील उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

(1) काव्यप्रवृत्ती किंवा काव्यदृष्टी (2) कविवृत्तीची प्रस्फुरणे
(3) काव्यसमीक्षा वृत्ती (4) काव्य समीक्षेच्या सीमा

---

44. काव्यप्रवृत्ती ही कशाची घटक असते ?

(1) काव्यक्षेत्रात प्रवेश करणाऱ्या सामान्य रसिकाची
(2) प्रतिभासंपन्न व्यक्तिगुणाची
(3) कादंबरीकाराची
(4) वाचकाची

---

45. ललित साहित्यसंबंधी वाचकाची जाण यथार्थ व समृद्ध करणे हे कशाचे उद्दिष्ट असते ?

(1) नाटकाचे (2) कथासाहित्याचे (3) कादंबरीचे (4) साहित्यसमीक्षेचे

पुढील उतारावाचून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा प्र.क्र. 46 ते 50

सज्जनपणा, संतत्व हे जागोजागी पुस्तकात वाचलेलं. तशी संतत्वाला पोचलेली काही सज्जन माणसंही ठायी ठायी भेटली. आपण नेहमी म्हणतो काळ बदलला. पण खरं सांगू, नेहमी मला असे वाटत आलंय की अगदी प्राचीन काळापासून आजतागायत चांगली वाईट माणसं राहत आली आहेत. वाईटांच्या वाईटपणाने जगाला जसे व्यापून टाकले आहे अगदी तसेच चांगुलपणाची पणतीही तेवत राहिली आहे. आजही अशाच एका जातिवंत सज्जन आणि संतत्वाला पोचलेल्या माणसाला आपण भेटणार आहोत पण एकदम नाही. तुकाराम महाराजांच्या संगतीत आपण त्यांच्यापर्यंत पोचूया म्हणजे ओळख अधिक घट्ट होईल. आणि तुकाराम महाराजांच्या गजरानं सुरु झालेली गोष्ट अगदी खोलवर अंतरंगात उतरून राहील.

गावी आम्ही नाटकं खेळायचो, नाटक करायची सवय इकडे शहराकडे आल्यावरच लागली. आम्ही तेव्हा 'अति तिथं माती' हे नाटक बसवलेलं' रात्री आठला नाटक. गावातील लेकरं नाटक करताहेत म्हणून सारं गाव लोटलेलं. नाटकाच्या मोप तालमीही झालेल्या. त्यामुळे सगळं कसं जमून आल्यागत वाटत होतं.

एवढ्यात माझ्या डाव्या बाजूनं चालणारा देवबा, तंगडी झाडत आय ऽऽ आय ऽऽ ग ऽऽ करीत विचित्र किंचाळला. गुरुजींनी हातातल्या कंदीलाची वात मोठी करुन जमीन घुंडाळली. देवबाला काळीशार इंगळी डसली होती. 'देवबाला इंगळी डसणं' हा आमच्या नाटकाला फार मोठा सेटबॅकच होता. सारीच पांगापांग होते की काय असही वाटून गेलं.

दरम्यान आमच्या भोवतीच्या गर्दीला बाजूला सारुन तीरासारखा देवबाचा आज्जा आमच्याजवळ आला. माळकरी असावा.. त्याच्या गळ्यातल्या त्या माळेची ठसठसीत आठवण आजही शाबूत आहे. त्यानं देवबाला जवळ घेतलं आणि म्हणाला, ''बघ देवबा तुकाराम महाराजांचं नाव घे अन् नीट नाटकाच्या खेळात जाऊन उभा रा. कायबी इपरीत होणार न्हाय . . . .' त्यानंतर 'तुकोबा माऊली देते झाडावाणी साऊली' असं म्हणत म्हताऱ्यानं स्वत:भोवती

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

घेतलेली गिरकी आजही डोळ्यापुढे जशीच्या तशी उभी आहे. देवबानेही स्वत:भोवती तंतोतंत तशीच गिरकी घेऊन तुकोबाच्या नावाचा गजर केला आणि नाटकभर भालदाराच्या भूमिकेत निवांत उभा राहिला. राजाच्या भूमिकेत असलेली माझी नजर नाटकभर देवबाच्या पायाशी घुटमळत होती आणि मेंदूतल्या अनाकलनीय अशा सांदीपांदीतून 'तुकाराम' नावाचा गलबला सुरू झाला.'

इंगळी डसलेला देवबा नाटकभर तो डंख सोसून उभा राहू शकतो तेही 'तुकाराम' या नावावर ..... तुकारामांची अन् माझी पहिली घरंदाज ओळख तीच .....! तुकारामांचा आवाका समजायचं ते वय नव्हतं. आजही ती कुवत आलीय असाही दावा नाही. ती कुवत यायला कितीतरी जन्माची पुण्याई पाठीशी असावी लागते किमान एवढं उमजलं हे काय कमी आहे.

---

46. गावात कोणते नाटक बसवले होते ?

(1) अति तिथे माती (2) आमची माती आमची माणसं

(3) या मातीची आम्ही लेकरं (4) तुकोबा माऊली देते झाडावाणी साऊली

---

47. 'नाटक खेळणे' आणि 'नाटक करणे' या दोन वाक्प्रचारांचा अर्थ एकच आहे हे विधान बरोबर आहे का ?

(1) होय (2) नाही

(3) वरीलपैकी दोन्हीही (4) यापैकी एकही नाही.

---

48. प्राचीन काळापासून कोणती पणती तेवती राहीली आहे ?

(1) महात्म्यांची (2) चांगुलपणाची

(3) नाटकं बसविण्याची (4) तुकाराम महाराजांच्या गजराची

---

49. कुणी घेतलेली गिरकी लेखकाच्या आजही लक्षात राहते ?

(1) नाटकातील भालदाराने (2) लेखकाने

(3) म्हाताऱ्याने (4) यापैकी कोणीही नाही

---

50. सारीच पांगापांग होते की काय असे वाटण्याचे कारण काय असू शकेल ?

(1) देवबाला इंगळी डसणं (2) देवबानं तालमीला न येणं

(3) देवबानं तंगडी झाडनं (4) देवबानं डाव्या बाजूनं चालणं

---

51. I went to his house this afternoon (<u>so as to help him</u>)

Which 'wh' word should the question begin with to get the underlined word as answer ?

(1) Who (2) Whom (3) Where (4) Why

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

52. Pick out the odd pair from the following :

(a) permit - permission (b) bless - blessing
(c) provide - providation (d) bold - boldness

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b) only
(3) (c) only (4) (b) and (d) only

53. Identify the misspelt word from the following :

(a) barister (b) bachelor (c) calender (d) begar

Answer options :

(1) (a) only (2) (b) only (3) (a) and (d) only (4) (d) only

54. Complete the following sentence by putting the verb in brackets in correct form, positive or negative :

"I knew she was very busy, so I ________ (disturb) her.

(1) will not (2) do not (3) did not (4) cannot

55. Which of the alternatives correctly represents the underlined part in the sentence ?

(1) His <u>modular operandi</u> is well-known to the police.
(2) His <u>modest operandi</u> is well-known to the police.
(3) His <u>modus opera</u> is well-known to the police.
(4) His <u>modus operandi</u> is well-known to the police.

56. (I) I have never seen such a beautiful sight.
(II) It is a good site for a factory.

(1) (I) is correct only (2) (II) is correct only
(3) Both (I) and (II) are correct (4) Both (I) and (II) are incorrect

57. Which of the following words is a preposition ?

(1) accept (2) except (3) award (4) reward

58. Identify the incorrect pair from the following :

(a) duty - dutiful (b) fame - famous
(c) know - knowledge (d) religion - religious

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b) only (3) (c) only (4) (d) only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

59. Pick out the correct sentence from the given alternatives :
    (1) How did dare you contradict me ?
    (2) How dares you contradict me ?
    (3) How dared you to contradict me ?
    (4) How dare you contradict me ?

60. Pick out the correct antonym of the word :
    random
    (1) clear (2) casual (3) specific (4) normal

61. Which of the following words is an adverb ?
    (1) act (2) action (3) active (4) actively

62. Choose the best alternative to fill in the blank in the following sentence.
    I'm not accustomed ________ getting up so early.
    (1) with (2) to (3) about (4) in

63. Choose the correct alternative that describes the underlined word in the following sentence.
    Frog is an example of an amphibian.
    (1) An animal living on land.
    (2) An animal living in water.
    (3) An animal living both on land and in water.
    (4) An animal used in laboratories.

64. Which of the alternatives can be used for describing a person who has a good knowledge and understanding of subjects such as art and music ?
    (1) Cannibal (2) Compassionate (3) Cunning (4) Connoisseur

65. The doctor gave him medicine.
    In the passive form, the sentence will be :
    (a) He has been given medicine by the doctor.
    (b) Medicine was given to him.
    (c) He was given medicine.
    (d) Medicine has been given to him by the doctor.
    Answer options :
    (1) Only (a) and (d) are right. (2) Only (c) and (d) are right.
    (3) Only (b) and (c) are right. (4) All four are right.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

66. Pick out the correct sentence from the alternatives :
(1) You ought have helped him.
(2) You have ought to helped him.
(3) You ought have to helped him.
(4) You ought to have helped him.

---

67. Choose the correct form of verb to fill in the blank in the following sentence.
Beware lest something worse _________ to you.
(1) Will happen (2) Should happen
(3) Can happen (4) Would happen

---

68. Which of the following are/is opposite in meaning to REPREHENSIBLE ?
(a) Laudable (b) Separable (c) Manageable (d) Favourable
Answer options :
(1) (a) only (2) (b) and (c) (3) (c) only (4) (d) only

---

69. Which of the following verbs are in the correct tense forms of the verbs given in the brackets ?
We _________ (get up) at 4 and _________ (leave) for the air port.
(1) will get up and left (2) got up and left
(3) got up and leave (4) got up and will leave

---

70. Select the closest antonym of the word - "extempore".
(1) careful (2) extraordinary
(3) well-prepared (4) none of the above

---

71. They sold their old house because it was a real white elephant.
The underlined phrase means :
(1) a big one (2) a useless one
(3) a rare find (4) unprofitable possession

---

72. Choose the sentence where the underlined word is correctly spelt :
(1) She was embbarassed to hear her praise.
(2) She was embarrased to hear her praise.
(3) She was embarassed to hear her praise.
(4) She was embarrassed to hear her praise.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

73. A speech made without any previous preparation is called ________.
Complete the sentence choosing correct alternative.
(1) address (2) extempore (3) elocution (4) lecture

74. Select the most appropriate synonym for the word "elementary".
(1) wide (2) clear (3) careful (4) basic

75. Choose the alternative that explains the correct meaning of the underlined part in the following sentence.
The decision of Govt. to waive farmers' loans while increasing income tax is like robbing Peter to pay Paul.
(1) Taking advice from one person to give it to another.
(2) Taking something from one person to pay another.
(3) Taking something from one person and not paying another.
(4) Not paying anything to anybody.

76. He ran against a difficulty he had not anticipated.
Substitute the underlined phrase with one of the following terms closest in meaning :
(1) suddenly faced (2) defeated
(3) solved (4) escaped

77. The current of the river is very strong.
The underlined word means :
(1) present time (2) general tendency
(3) a flow of water (4) a flow of electricity

78. The thieves jumped ________ the window.
Pick out the correct alternative to complete the sentence.
(1) by (2) into (3) through (4) across

79. Match the synonyms in the following two columns :

	A		B
(a)	yearly	(i)	useless
(b)	futile	(ii)	careful
(c)	meticulous	(iii)	compulsory
(d)	mandatory	(iv)	annual

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

80. Which of the following words is a verb ?

(1) peace (2) pacify (3) peaceful (4) peacefully

81. Pick out the odd pair from the following :

(a) ideal - ideally (b) literal - literacy

(c) reasonable - reasonably (d) usual - usually

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b) only

(3) (b) only (4) (c) and (d) only

82. Select the closest antonym for the word - "diffident".

(1) confident (2) difficult (3) tolerant (4) none of the above

83. The word *diary* means :

(1) A book for making daily records

(2) A place where milk is kept and butter and cheese are made

(3) A note book

(4) A long book

84. Match the following correctly :

(a) Gullible (i) An animal eating everything

(b) Omnivorous (ii) Repeating the actual words exactly

(c) Verbatim (iii) Using too many words

(d) Verbose (iv) Easily tricked to believe something

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

85. Choose the word that is closest in meaning to the word :

Ballad

(1) a kind of dance (2) a love song

(3) an English game (4) a simple narrative poem containing a story

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

86. Which of the alternatives would be the best replacement for the underlined word in the following sentence ?

The proposal was approved with little dissent.

(a) Great enthusiasm (b) Discussion

(c) Disapproval (d) Difference of opinion

Answer options :

(1) (a) only (2) (b) only (3) (c) and (a) (4) (d) only

---

87. (I) Tuntun is fat so that she cannot dance properly.

(II) Tuntun is so fat that she cannot dance properly.

Select the correct sentence :

(1) (I) is correct (2) (II) is correct

(3) Both (I) and (II) are correct (4) Both (I) and (II) are incorrect

---

88. You have to keep a sharp eye. He should not cheat you. You have to ensure this.

Combine the three sentences to make a Complex-Compound sentence :

(1) You have to keep a sharp eye, and ensure that he doesn't cheat you.

(2) Keeping a sharp eye will ensure that he does not cheat you.

(3) If you keep a sharp eye, you can ensure that he doesn't cheat you.

(4) A sharp eye from you will prevent his cheating you.

---

89. Use the correct form of the verb given in the bracket :

Do you mind his _________ (come) to your house ?

(1) come (2) comes (3) coming (4) to come

---

90. Sunil will come back soon.

Identify the type of adverb underlined :

(1) Adverb of time (2) Adverb of manner

(3) Adverb of frequency (4) Adverb of reason

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

StudentBounty.com

Question numbers 91 to 95 : Read the following passage and answer the questions given below it.

A small crowd had gathered round the entrance to the park. His curiosity aroused, Robert crossed the road to see what was happening. He found that the centre of attraction was an old man with a performing monkey. The monkey's tricks, he soon discovered, were in no way remarkable, so after throwing a few pennies in the dirty hat which the man had placed on the pavement, Robert began to move off, along with other members of the crowd.

At this point the man suddenly let out a loud cry. Everyone turned to see what had happened. The man was bending over his monkey, which now lay quite still on the pavement. He picked up the apparently lifeless body and, holding it close to him, began to weep. A young man stepped forward from the crowd and taking some money from his pocket, dropped it into the hat. Robert and several other people did likewise, until the pennies in the hat were covered with silver coins. Meanwhile, the man continued to hold the dead monkey in his arms and seemed to take no notice of what was going on about him.

A few months later, Robert came across the old man again, in another part of the city. The man had a monkey, bought, no doubt, with the money which the crowd had given him. Once again the old man let out a loud cry. Once again the monkey lay still on the pavement. The man picked up the "dead" monkey and clutching it in his arms began to weep. The same young man stepped forward and threw some money into the hat. Again the crowd followed suit - except for Robert. Smiling to himself, he went on his way, amazed at the man's audacity.

---

91. The centre of attraction was ________.

(1) an old man

(2) a monkey

(3) an old man with a performing monkey

(4) silver coins

---

92. Pick out the noun form of.

<u>amaze</u>

(1) amazing (2) amazement (3) amazed (4) amusement

---

93. The passage is about ________.

(1) the monkey show (2) the crowd

(3) the silver coins (4) the oldman's money-making strategy

---

94. Robert <u>came across</u> the old man again.

The meaning of the underlined phrase is ________.

(1) met by chance (2) responded (3) punished (4) attacked

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

95. The old man began to cry aloud because ________.
(1) his monkey was dead
(2) he got less coins
(3) his coins were stolen
(4) he wanted to get sympathy and more money from the crowd

Question numbers 96 to 100 : Read the passage given below and answer the questions based on it.

In so far as it places all phenomena on the same emotional level, the scientific point of view may be called the God's-eye-view. But it differs profoundly from that which religions have attributed to the Almighty in being ethically neutral. Science cannot determine what is right and wrong, and should not try to. It can work out the consequences of various actions, but it cannot pass judgement on them. The bacteriologist can merely point out that pollution of the public water supply is likely to cause as many deaths as letting off a bomb in the public street. But he is no better equipped than anyone else in possession of the knowledge he has gained for determining whether these two acts are equally wrong. The enemies of science alternately abuse its exponents for being deaf to moral considerations and for interfering in ethical problems which do not concern them. Both of these criticisms cannot be right.

Now the tendency of the average man has always been to dwell on the emotional and ethical side of a case rather than on facts of the somewhat dull kind which interest the scientist. Let me take two examples, the problem of the American negro and the problem of disease. A large number of Americans hold that the negro is definitely inferior to the white man, and should, as far as possible, be segregated from him. Others believe that he should enjoy the same rights. The biologist cannot decide between them. He can point out that the negro's skull is more ape-like than the white's, but his hairless skin less so, and so forth.

---

96. What should science not try to do ?
(1) Determining cause of diseases
(2) Determining right and wrong
(3) Determining the cause of social problems
(4) Determining the biological structure of negroes

---

97. Which two examples does the author refer to in support of his views ?
(1) Religion and ethics
(2) Science and religion
(3) American negro and the white man
(4) American negro and disease

---

98. What is the tendency of the average man according to the author ?
(1) To believe in religion (2) To look at emotional side
(3) To look at ethical side (4) To look at emotional and ethical side

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

99. Which of the given alternatives cannot be linked to the passage ?

(1) Bacteriologist (2) Biologist
(3) Ethics (4) Architecture

100. What has been called ethically neutral in the passage ?

(1) Religion (2) Almighty
(3) Scientific point of view (4) God's-eye-view

101. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी कोणते पाक्षिक सुरु केले ?

(1) बहिष्कृत भारत (2) दिनबंधू
(3) हरीजन (4) यंग इंडिया

Which fortnightly was started by Dr. Babasaheb Ambedkar ?

(1) Bhieskrut Bharat (2) Deenbandhu
(3) Harijan (4) Young India

102. कॅबीनेट मिशनच्या सदस्याचे नाव काय ?

(1) सर स्टफर्ड क्रिप्स (2) डलहौसी
(3) वॉरन हेस्टींग (4) कर्झन

Write the names of member of Cabinet Mission.

(1) Straford Cripps (2) Dalhousie
(3) Warren Hastings (4) Curzon

103. 1857 च्या उठावातील दोन प्रमुख नेत्यांची नावे सांगा.

(1) झाशीची राणी/नानासाहेब पेशवा
(2) म. गांधी/वि.दा.सावरकर
(3) लोकमान्य टिळक/तात्या टोपे
(4) नामदार गोखले/सुभाषचंद्र बोस

Name two main leaders of the Revolt 1857.

(1) Queen of Jhansi/Nanashab Peshva
(2) M.Gandhi/V.D Swarkar
(3) Lokmanya Tilak/Tatya tope
(4) Namadar Gokhale/Subhash Chandra Bose

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

104. विधवा विवाहाला चालना मिळावी यासाठी कोणी 'विधवा विवाह विवाहात्तोजक मंडळ' या संस्थेची स्थापना केली

(1) कर्वे (2) आगरकर (3) शाहु महाराज (4) फुले

Who established Vidhva Vivahottejak Mandal so as to promote widow remarriage ?

(1) Karve (2) Agarkar (3) Shahu Maharaj (4) Phule

---

105. मुंबई विद्यापीठातून एम.ए. झालेल्या पहिल्या महिला कोण ?

(1) काशीबाई देवधर (2) वेणूबाई नामजोशी

(3) कृष्णाबाई ठाकूर (4) पंडिता रमाबाई

Name the first lady to do M.A from Mumbai University.

(1) Kashibai Devdhar (2) Venubai Namjoshi

(3) Krushnabai Thakur (4) Pt. Ramabai

---

106. भारतीय असंतोषाचे जनक म्हणून कोण ओळखले जातात ?

(1) म. गांधी (2) दादाभाई नौरोजी

(3) लाला लजपतरॉय (4) लोकमान्य टिळक

Who is known as the Father of Indian Unrest ?

(1) M.Gandhi (2) Dadabhai Naoroji

(3) Lala Lajpat Ray (4) Lokmanya Tilak

---

107. महात्मा फुले यांनी मुंबईत कोणत्या हेतूने नाभिकांचा संप घडवून आणला ?

(1) कर ज्यादा भरावा लागत होता.

(2) केश वपनाची चाल बंद व्हावी म्हणून.

(3) नाभिकांना सन्मानाने वागवावे.

(4) वेतन वाढीसाठी

What was Mahatma Phule's intention of organising a strike of Nabhik at Mumbai ?

(1) They had to pay extra tax

(2) To stop the unjust practice of tonsuring (Shaving of head) of widows

(3) To give proper respect to Nabhik

(4) For increasing wages

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

108. जोड्या जुळवा :

(a)	राणी लक्ष्मीबाई	(i)	जगदीशपूर
(b)	खार्जासिंग	(ii)	झाशी
(c)	तात्या टोपे	(iii)	खानदेश
(d)	कुवर सिंह	(iv)	कानपूर

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(2)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the following :

(a)	Rani Laxmibai	(i)	Jagdishpur
(b)	Kharjasingh	(ii)	Jhansi
(c)	Tatya Tope	(iii)	Khandesh
(d)	Kunwar Singh	(iv)	Kanpur

Answer Options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(2)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

---

109. 1927 साली म. फुल्यांचे मराठीतील पहिले विस्तृत चरित्र कोणी लिहिले ?

(1) भास्करराव जाधव (2) खंडेराव बागल

(3) पंढरीनाथ पाटील (4) नारायणराव अमृतकर

Who wrote the first Marathi Biography of Mahatma Phule in the year 1927 ?

(1) Bhaskar rao Jadhav (2) Khanderao Bagal

(3) Pandharinath Patil (4) Narayanrao Amrutkar

---

110. मुंबईचे 'अनभिषिक्त सम्राट' असे आचार्य अत्रे यांनी कोणास संबोधले आहे ?

(1) जगन्नाथ शंकरशेठ (2) फिरोजशहा मेहता

(3) दादाभाई नौरौजी (4) भाऊ दाजी लाड

To whom did Acharya Atre address as an uncrowned emperor of Mumbai ?

(1) Jagannath Shankar Seth (2) Firozshah Mehta

(3) Dadabhai Naoroji (4) Bhau Daji Lad

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

111. 28 डिसेंबर 1885 रोजी भरलेल्या कॉंग्रेसच्या पहिल्या अधिवेशनाचे अध्यक्ष कोण होते ?

(1) ॲलन ह्यूम (2) वेडरबर्न

(3) व्योमेशचंद्र बॅनर्जी (4) लॉर्ड डफरिन

Who was the President of the first conference at congress held on 28th December 1885 ?

(1) Allen Hume (2) Wedderburn

(3) Vyomesh Chandra Banarjee (4) Lord Dufrin

---

112. कोणत्या समाज सुधारकाने 26 जुलै 1902 ला मागासवर्गीयांसाठी 50% जागा राखीव ठेवण्याचे जाहीर केले ?

(1) शाहु महाराज (2) म. फुले (3) वि.रा. शिंदे (4) महर्षि कर्वे

Who was the social reformer who declared 50% reservation for backward classes on 26th July 1902 ?

(1) Shahu Maharaj (2) M. Phule (3) V.R. Shinde (4) M. Karve

---

113. मराठी भाषेचे पहिले व्याकरणकार खालीलपैकी कोण होते ?

(1) दुर्गादास मंचाराम (2) दादोबा पांडुरंग तर्खडकर

(3) न्यायमूर्ति रानडे (4) बाळशास्त्री जांभेकर

Who was the First Marathi Grammarian from amongst the following :

(1) Durgadas Mancharam (2) Dadoba Pandurang Tarkadkar

(3) Justice Ranade (4) Balshastri Jambhekar

---

114. खालीलपैकी कोणत्या समाजाने वारकरी संप्रदायाची शिकवण आधारभूत मानली ?

(1) प्रार्थना समाज (2) आर्य समाज

(3) ब्राह्मो समाज (4) सत्यशोधक समाज

Which organisation believed in the preachings of Varkari Sampradaya ?

(1) Prathana Samaj (2) Arya Samaj

(3) Brahmo Samaj (4) Satyashodhak Samaj

---

115. 1958 साली 'भारतरत्न' हा गौरव मिळविणारे महाराष्ट्रातील समाजसुधारक कोण ?

(1) विठ्ठल रामजी शिंदे (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(3) धोंडो केशव कर्वे (4) गोपाळ बाबा वळंगकर

Who was the social reformer from Maharashtra to whom 'Bharat Ratna' was awarded in 1958 ?

(1) Vitthal Ramji Shinde (2) Dr. Babasaheb Ambedkar

(3) Dhondo Keshav Karve (4) Gopal Baba Valangkar

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

116. स्वराज्य पक्षाचे संस्थापक सदस्य कोण ?

(1) लो.टिळक (2) रासबिहारी घोष (3) म. गांधी (4) मोतीलाल नेहरू

Who was the Founder Member of Swaraja Party ?

(1) L. Tilak (2) Rasbihari Bose (3) M. Gandhi (4) Motital Nehru

117. लोकहितवादींच्या बाबत खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा :

(a) पुणे येथे जन्म
(b) प्रभाकर या वृत्तपत्रातून लेखन
(c) लक्ष्मीज्ञान, पानिपतची लढाई इ. ग्रंथाचे लेखन
(d) सर्वांगीण सुधारणांचे आद्य प्रवर्तक

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (b) फक्त (2) (a), (b), (c) फक्त
(3) (b), (c), (d) फक्त (4) वरील सर्व बरोबर

Choose the **correct** option about Lokhitwadi :

(a) Birth at Pune
(b) Wrote in Prabhakar News Paper
(c) Wrote in 'Laxmigyan', War of Panipat
(d) Initiator of Allround Reforms

Answer Options :

(1) (a) and (b) only (2) (a), (b), (c) only
(3) (b), (c), (d) only (4) All are correct

118. 'वर्तमान दीपीका' या वर्तमान पत्राद्वारे वेदिक धर्मावरील टिकेला कोणत्या समाजसुधारकाने चोख उत्तर दिले ?

(1) विष्णूशास्त्री पंडीत (2) भाऊ महाजन
(3) विष्णू बुवा ब्रह्मचारी (4) रा.गो. भांडारकर

Who replied promptly to the critics of vedic religion through 'Vartaman Dipika' News Paper.

(1) Vishnushastri Pandit (2) Bhau Mahajan
(3) Vishnu Buwa Bhramachari (4) R.G. Bhandarkar

119. भारताचा पहिला गव्हर्नर जनरल कोण होता ?

(1) कर्झन (2) डलहौसी
(3) वॉरन हेस्टींग (4) लार्ड रिपन

Who was the first Governor general of India ?

(1) Curzon (2) Dalhousie
(3) Warren Hastings (4) Lord Rippon

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

120. इंडिया हाऊस लंडन येथे खालीलपैकी कोणत्या क्रांतीकारकांनी बाँब तयार करण्याची माहिती मिळवली ?

(a) सेनापती बापट (b) हेमचंद्र दास

(c) मिर्झा अब्बास (d) लाला हरदयाळ

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) व (b) फक्त

(3) (a), (b), (c) फक्त (4) वरील सर्व

Who from amongst the following gathered information on making of a bomb at India house London ?

(a) Senapati Bapat (b) Hemchandra Das

(c) Mirza Abbas (d) Lala Hardayal

Answer Options :

(1) (a) only (2) (a) and (b) only

(3) (a), (b), (c) only (4) All the above

---

121. 2011 च्या आकडेवारीनुसार कोणत्या जिल्ह्यात दर हजार बालकांमागे मुलींचे प्रमाण सर्वाधिक होते ?

(1) गडचिरोली (2) चंद्रपूर (3) गोंदिया (4) रत्नागिरी

Which district as per 2011 census has the highest number of females, per thousand children ?

(1) Gadhchiroli (2) Chandrapur (3) Gondia (4) Ratnagiri

---

122. 2001 - 2011 ह्या दशकात सर्वाधिक लोकसंख्या वाढ झालेला जिल्हा कोणता ?

(1) मुंबई शहर (2) पुणे

(3) ठाणे (4) मुंबई उपनगर

Which district has shown the highest population growth during the 2001 - 2011 decades ?

(1) Mumbai City (2) Pune

(3) Thane (4) Suburban Mumbai

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

123. प्रसिद्ध लोणार सरोवर महाराष्ट्राच्या कोणत्या प्रशासकीय विभागात आहे ?

(1) औरंगाबाद (2) अमरावती (3) नागपूर (4) नाशिक

The famous lonar lake is located in which Administrative Region of Maharashtra ?

(1) Aurangabad (2) Amravati (3) Nagpur (4) Nashik

---

124. सन 2011 मध्ये ठाणे जिल्हा हा महाराष्ट्रातील सर्वाधिक लोकसंख्येचा जिल्हा होता, कारण :

(a) लोकसंख्या एक कोटीपेक्षा जास्त.

(b) जन्मदराचे प्रमाण जास्त.

(c) औद्योगिक विकास आणि स्थलांतराचे प्रमाण जास्त.

वरीलपैकी कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) (a) आणि (b) (2) (a) आणि (c) (3) (b) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

In 2011, Thane district was the most populated district of Maharashtra because :

(a) Population is more than one million.

(b) Fertility is high.

(c) Industrial development and migration is very high.

Which statements are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (a) and (c) (3) (b) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

125. भारतातील सर्वात मोठे कृत्रिम सरोवर कोणते ?

(1) पुष्कर (2) ढेबर (3) सांबर (4) सूरजताल

Which is the biggest artificial lake in India ?

(1) Puskar (2) Dhebar (3) Sambar (4) Surajtal

---

126. डॉ. त्रिवार्ता यांच्या हवामान वर्गीकरणानुसार कोकण किनारपट्टीचा प्रदेश कोणत्या हवामान प्रकारात मोडतो ?

(1) AM (2) BS (3) AW (4) AS

According to classification of climates by Dr. Triwartha, the climate of coastal region of Konkan is of which 'type' ?

(1) AM (2) BS (3) AW (4) AS

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

127. कोणत्या रेल्वेमार्गात खालील वैशिष्ट्ये आहेत ?

(a) चिनाब नदीवरील रेल्वे मार्ग.

(b) भारतातील व जगातील सर्वात मोठ्या उंचीचा पूल.

(c) कोकण रेल्वेद्वारे 'न्यू ऑस्ट्रियन टनेलिंग पद्धतीचा' वापर.

पर्यायी उत्तरे :

(1) मुंबई - पनवेल - रत्नागिरी - मडगाव.

(2) उधमपूर - श्रीनगर - बारामुल्ला.

(3) जम्मू - पूंछ - श्रीनगर.

(4) जयपूर - श्रीनगर - दिल्ली.

Which railway route has the following characteristics ?

(a) Railway route on River Chinab.

(b) Tallest railway bridge in India and world.

(c) Konkan Railway deployed 'New Austrian Tunnelling Method'.

Answer options :

(1) Mumbai - Panvel - Ratnagiri - Madgaon.

(2) Udhampur - Shrinagar - Baramulla.

(3) Jammu - Punch - Shrinagar.

(4) Jaipur - Shrinagar - Delhi

---

128. सुरुवातीच्या काळात, कॉफीची लागवड भारतामध्ये सर्वप्रथम __________ ह्या टेकड्यांवर करण्यात आली.

(1) कुद्रेमुख (2) बाबाबुदन

(3) बैलडिला (4) वरील सर्व

Coffee Plantation in India was introduced on __________ hills.

(1) Kudremukh (2) Baba Budan

(3) Bailadila (4) All the above

---

129. खालील पैकी कोणत्या जिल्ह्यांच्या सीमा दोन किंवा जास्त राज्यांना लागून आहेत ?

(1) सिंधुदुर्ग (2) धुळे (3) नांदेड (4) वरील सर्व

Which of the following districts share their boundaries with two or more states ?

(1) Sindhudurg (2) Dhule (3) Nanded (4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

130. खालीलपैकी कोणत्या मृदेची खालील वैशिष्ट्ये आढळतात ?

(a) निर्मिती प्रामुख्याने जास्त तापमान व जास्त पर्जन्याच्या प्रदेशात होते.

(b) या मृदेत नायट्रोजन, पोटॅश व चुन्याचे प्रमाण कमी.

(c) प्रामुख्याने रत्नागिरी व पश्चिम कोल्हापूर येथे आढळते.

(1) तांबडी मृदा (2) काळी मृदा (3) जांभी मृदा (4) पर्वतीय मृदा

Which type of soils exhibits following characteristics ?

(a) A soil formed in high temperature and high rainfall.

(b) Characterised by poor concentration of nitrogen, potash and lime.

(c) Occur in Ratnagiri and Western Kolhapur.

(1) Red Soil (2) Black Soil (3) Laterite Soil (4) Mountain Soil

---

131. ________ यावरुन खाजगीकरण संकल्पना ओळखण्यात येते.

(a) खाजगी व्यक्तींना पूर्णत: स्वातंत्र्य

(b) सार्वजनिक क्षेत्राचे खाजगी क्षेत्रात रूपांतर करणे.

(c) भारतीय शेतकऱ्यांसाठीचे स्वतंत्र धोरण.

(d) खाजगी मालकीचा सार्वजनिक मालकीत शिरकाव.

वरीलपैकी कोणते वाक्य/वाक्ये **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b)

(3) (c) आणि (d) (4) (b) आणि (d) फक्त

The concept of Privatisation is known as ________

(a) Full freedom to Private Persons.

(b) Transformation of Public sector into Private sector.

(c) Independent policy for Indian farmers.

(d) Entry of private ownership into public ownership.

Which of the statements given above is/are (**correct**) ?

(1) Only (a) (2) Only (b)

(3) (c) and (d) only (4) (b) and (d) only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

132. दत्त यांच्या 'भारतातील टाळेबंदीवरील' अभ्यासावरुन जागतिकीकरण, उदारीकरण व खाजगीकरणाची खालील कोणती उद्दीष्ट्ये पूर्ण झाली ?

(a) अतिरिक्त श्रमिक (कामगार) कमी करणे.

(b) कामगारांचे कामाचे तास वाढवणे.

(c) प्रती कामगाराचा कार्यभार वाढवणे.

(d) टाळेबंदीच्या पूर्ण वेळेत कामगारांना 'काम नाही, वेतन नाही' ची जबरदस्ती करणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील सर्व (2) (a) आणि (b) फक्त

(3) (b) आणि (c) फक्त (4) (c) आणि (d) फक्त

In the study of 'Lack outs in India', Datt concluded that following objectives were achieved in the era of LPG.

(a) To bring about reduction in surplus labour.

(b) To increase work-hours for workers.

(c) To increases workload per worker.

(d) To force workers to accept 'no work no pay' for the entire period of lackout.

Answer options :

(1) All the above (2) (a) and (b)

(3) (b) and (c) only (4) (c) and (d) only

---

133. (a) जुलै 1991 मध्ये दोनदा रुपयाचे अवमूल्यन करावे लागले.

(b) 1992 - 93 मध्ये व्यापार तुटीवरील रुपयाच्या अंशत: परीवर्तनाचा प्रारंभ झाला.

(c) 1994 ऑगस्टमध्ये चालू खात्यावरील रुपयाच्या पूर्णत: परीवर्तनाचा प्रारंभ झाला.

वरीलपैकी कोणते विधान परकीय विनिमय सुधारणा दर्शविते ?

(1) (a) फक्त (2) (b) फक्त (3) (c) फक्त (4) वरील सर्व

(a) Rupee was devalued twice in July 1991.

(b) Partial convertibility of rupee on the trade account was announced in 1992-93.

(c) Full convertibility on current account was introduced by August 1994.

Which of the above statements indicate exchange control reforms ?

(1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) All the above

---

134. जेंव्हा __________ वाढते तेंव्हा देशी उपभोगासाठी उपलब्ध असलेल्या वस्तूचा साठा कमी होतो.

(a) आयात (b) निर्यात (c) उत्पादन (d) उपभोग

पर्याय :

(1) (c) फक्त (2) (c) आणि (d) फक्त (3) (b) फक्त (4) (a) फक्त

An increase in __________ reduces the stock of commodities available for home consumption.

(a) import (b) export (c) production (d) consumption

Options :

(1) (c) only (2) (c) and (d) only (3) (b) only (4) (a) only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

135. कोणता भारतीय/भारताच्या दारिद्र्याचा निर्देशक **नाही** ?

(1) निकृष्ट जीवनमान (2) न्यूनतम असमतोल

(3) उपासमार (4) कमी दरडोई उत्पन्न

What is **not** an indicator of Indian Poverty ?

(1) Low standard of living (2) Low imbalance

(3) Starvation (4) Low Per Capita-Income

---

136. (a) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या येण्यामुळे ग्राहकोपयोगी वस्तुंचे उत्पादन करणाऱ्या लघु व मध्यम उद्योगधंद्याचे नुकसान झाले.

(b) सार्वजनिक क्षेत्राला सर्वात अधिक भूमिका देऊ केली.

(c) शेती व शेतीवर अवलंबून असणाऱ्या उद्योगधंद्यामुळे जो रोजगार निर्माण होतो त्याला बगल दिली.

(d) खाजगी क्षेत्रातील गुंतवणूकीची प्रक्रिया लांबणीवर टाकली.

वरीलपैकी कोणत्या उदारीकरण, खाजगीकरण व जागतिकीकरण (एलपीजी) मॉडेलच्या उणीवा आहेत ?

(1) (a) आणि (b) फक्त (2) (a) आणि (c) फक्त

(3) (c) आणि (d) फक्त (4) वरील सर्व

(a) By permitting entry of multinationals in consumer goods sector, the model has hit the interests of small and medium sector.

(b) It emphasised a bigger role for the public sector.

(c) It bypasses agriculture and agro-based industries which are a major source of generation of employment.

(d) It delayed the process of private investment.

Which of the above are fundamental weaknesses of LPG model ?

(1) (a) and (b) only (2) (a) and (c) only

(3) (c) and (d) only (4) All the above

---

137. (a) सेबीची (SEBI) स्थापना भांडवली बाजारावर नियमन करण्यासाठी झाली.

(b) इंटरनेटच्या माध्यमातून खरेदीविक्री व विद्युव्यन खरेदीविक्रीचा प्रारंभ झाला.

(c) कंपन्यांना त्यांचे रोखे/माग परत विकत घेण्यास परवानगी देण्यात आली.

(d) वरील सर्व

वरीलपैकी कोणते विधान भांडवली बाजारातील एलपीजी धोरणातील सुधारणा दर्शवते ?

(1) (a) फक्त (2) (b) फक्त (3) (c) फक्त (4) (d)

(a) SEBI was set up as a watchdog for regulating the functions of capital market.

(b) Online trading and dematerialised trading have been introduced.

(c) Companies were allowed to buy back their shares.

(d) All of above.

Which of the above indicate reforms of capital market under LPG ?

(1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

138. मौद्रिक उपाय __________ द्वारे मोजले जातात.

(a) केंद्र सरकार (b) मध्यवर्ती बँक

(c) राज्य सरकार (d) व्यापारी बँका

पर्याय :

(1) (c) फक्त (2) (a) फक्त (3) (d) फक्त (4) (b) फक्त

Monetary measures are taken by __________ .

(a) Central government (b) Central Bank

(c) State government (d) Commercial Banks

options :

(1) (c) only (2) (a) only (3) (d) only (4) (b) only

---

139. खालील वाक्यांमधून **बरोबर** असलेले वाक्य निवडा :

(1) जागतिकीकरण म्हणजे जागतिक तपमान वृद्धीचा अभ्यास.

(2) उदारीकरण आयात व निर्यात निर्बंध कमी करते.

(3) एफ.डी.आय. परकीय प्रत्यक्ष आयात दर्शविते.

(4) विदेशी व्यापारात आय.एम.एफ. ची काहीच भूमिका नसते.

Choose the **correct** one among the following sentences :

(1) Globalisation means a study of global - warming.

(2) Liberalisation consists of removal of Import and Export regulations.

(3) FDI, indicates Foreign Direct Import.

(4) IMF has no role in foreign trade.

---

140. __________ हे जागतिकीकरणाचे महत्त्वाचे वैशिष्ट्य आहे.

(a) स्थानिक महामंडळे आणि त्यांच्या गुंतवणुकीत तीव्र वाढ.

(b) बँकिंग क्षेत्राचा मर्यादित विकास.

(c) खाजगी क्षेत्राचे सार्वजनिक क्षेत्राकडे हस्तांतरण.

(d) बहुराष्ट्रीय महामंडळे आणि त्यांच्या गुंतवणुकीत तीव्र वाढ.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) (a) आणि (b) फक्त (2) (c) फक्त (3) (b) फक्त (4) (d) फक्त

__________ is an important feature of Globalization.

(a) Steep rise in local corporations and their investment

(b) Limited development of banking sector

(c) Transfer of private sector to public sector

(d) Steep rise in multinational corporations and their investments.

Which of the statements given above is/are (**correct**) ?

(1) (a) and (b) only (2) (c) only (3) (b) only (4) (d) only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

141. खालीलपैकी कोणत्या पदाची निवड राज्यपालाद्वारे होत **नाही** ?

(1) राज्याचे मुख्यमंत्री

(2) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश

(3) राज्य लोकसेवा आयोगाचे अध्यक्ष

(4) मंत्रीपरिषदेचे सदस्य

Which of the following posts is **not** appointed by the Governor ?

(1) Chief Minister of state

(2) Chief Justice of the High Court

(3) Chairman of the State Public Service Commission.

(4) Member of the Council of Ministers.

---

142. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(a) ग्रामपंचायत आणि नगरपालिकांच्या निवडणूकांचे संचालन आणि पर्यवेक्षण राज्य निवडणूक आयोगाकडून केले जाते.

(b) राज्य निवडणूक आयोगाकडूनच विधानसभा व लोकसभेच्या निवडणूकांचे संचालन व पर्यवेक्षण केले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Which of the statements given below is/are **correct** ?

(a) The State Election Commission supervises and conducts the election of Panchayats and Municipalities.

(b) The State Election Commission also supervises and conducts the elections of the Vidhan Sabha and Loksabha.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

143. खालील विधाने पहा :

(a) भारत आणि चीन मधील सिमारेषा मॅकमोहन रेषा म्हणून ओळखली जाते.

(b) ती 1916 मध्ये निश्चित करण्यात आली.

(c) ती ऑर्थर हेन्री मॅकेमोहन यांनी बनविली होती.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) (b) आणि (c) (4) (a) आणि (c)

Consider the following statement :

(a) The boundary line between India and china is known as a McMohan line.

(b) It was determined in 1916.

(c) It was prepared by Arthur Henry McMohan.

Which of the following statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) (b) and (c) (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

144. खालील विधाने पहा :

(a) डॉ. होमी भाभा हे भारतीय अणुविज्ञानाचे जनक म्हणून ओळखले जातात.

(b) प्रा.यु.आर. राव यांच्या मार्गदर्शनाखाली भारताचा पहिला उपग्रह आर्यभट्ट तयार करण्यात आला होता.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) Dr. Homi Bhaba is known as the father of the Indian nuclear sciences.

(b) Under the guidance of Prof. U.R.Rao the first Indian satellite Aryabhatta was designed.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

145. 'बर्फी' चित्रपटाचे दिग्दर्शक कोण आहेत ?

(1) रोहित शेट्टी (2) सुभाष घई (3) प्रकाश झा (4) अनुराग बसु

Who is the Director of the Film 'Barfi' ?

(1) Rohit Shetti (2) Subhash Ghai (3) Prakash Zha (4) Anurag Basu

---

146. खालील विधाने पहा :

(a) सध्या के.व्हि. कामत हे इन्फोसीसचे अध्यक्ष आहेत.

(b) 1981 मध्ये पुणे येथे इन्फोसीस ची स्थापना झाली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Consider the following statements :

(a) K.V. Kamat is chairman of Infosys at present

(b) Infosys was established at Pune in 1981

Which of the above statements is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

147. खालील विधाने पहा :

(a) मिल्खा सिंग हे नाव ॲथॅलेटिक्स या खेळाशी निगडीत आहे.

(b) गुरुबचन सिंग रंधवा हे नाव ॲथेलिटिक्स खेळाशी निगडीत आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) बरोबर

(3) (a) आणि (b) बरोबर आहेत. (4) (a) आणि (b) चूक आहेत.

Consider the following statements :

(a) The name of Milkha Singh is associated with Athletics.

(b) The name of Gurubachan Singh Randhava is associated with Athletics.

Answer options :

(1) Only (a) is correct (2) Only (b) is correct

(3) (a) and (b) are correct (4) (a) and (b) both are false

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

148. ताडोबा राष्ट्रीय उद्यान महाराष्ट्राच्या कोणत्या जिल्ह्यात आहे ?

(1) गडचिरोली (2) गोंदिया (3) भंडारा (4) चंद्रपुर

Todaba National Park is located in which district of Maharashtra ?

(1) Gadchiroli (2) Gondiya (3) Bhandara (4) Chandrapur

---

149. खालीलपैकी कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?

(a) राज्याच्या राज्यपालाची नियुक्ती भारतीय राष्ट्रपती करतात.

(b) राज्यपाल संसद सदस्य असू शकत नाही पण तो राज्य विधीमंडळाच्या कोणत्याही सभागृहाचा सदस्य असू शकतो.

(c) एखाद्या व्यक्तीची दोन किंवा अधिक राज्यांचा राज्यपाल म्हणून नियुक्ती होवू शकते.

(d) राज्यपालांना मिळणारे मानधन किंवा भत्ते त्यांच्या कार्यकाळात कमी करता येत नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (c), (d) (2) (a), (b), (c)

(3) (b), (c), (d) (4) वरील सर्व पर्याय

Which of the following statements are **true** ?

(a) The Governor of the State is appointed by the President of India.

(b) The Governor shall not be a member of Parliament but he can be a member of any house of State Legislature.

(c) A person can be appointed as a Governor of two or more states.

(d) The emoulments and allowances of Governor shall not be diminished during his term of his office.

Answer options :

(1) (a), (c), (d) (2) (a), (b), (c)

(3) (b), (c), (d) (4) All of the above

---

150. **विधान (A)** - धन विधेयक प्रथम विधानसभेतच मांडले जाते.

कारण (B) - राज्यपालांच्या पूर्व संमतीनेच धन विधेयक मांडले जाते.

(1) **(A)** आणि **(B)** बरोबर आहेत. **(B)** हे **(A)** चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे.

(2) **(A)** आणि **(B)** बरोबर आहेत, पण **(B)** हे **(A)** चे स्पष्टीकरण नाही.

(3) **(A)** बरोबर आहे, **(B)** चूक आहे.

(4) **(A)** चूक आहे, **(B)** बरोबर आहे.

Assertion (A) - A money bill is first introduced in Vidhan Sabha.

Reason (B) - A Financial Bill is introduced with the prior permission of the Governor.

(1) **(A)** and **(B)** is true. **(B)** is the correct explaination of **(A)**.

(2) **(A)** and **(B)** are true, but **(B)** is not explanation of **(A)**.

(3) **(A)** is true. **(B)** is False.

(4) **(A)** is false . **(B)** is true.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

151. खालील विधाने पहा :

(a) दक्षिण आशिया मुक्त व्यापार क्षेत्र (SAFTA) करार 2006 पासून अस्तित्वात आला.

(b) या कराराने संपूर्ण दक्षिण आशिया क्षेत्रांस मुक्त व्यापार क्षेत्र बनविण्याची हमी दिली आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Consider the following statements :

(a) The agreement of South Asian Free Trade Area (SAFTA) came into effect from 2006.

(b) This agreement promised the formation of a free trade zone for the whole South Asia.

Which of the statements given above is/ are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

152. 2012 मधील पंधराव्या G-15 परिषदेचे यजमानपद कोणत्या राष्ट्राने भुषविले होते ?

(1) भारत (2) श्रीलंका (3) इजिप्त (4) इंडोनेशिया

Which country hosted the fifteenth G-15 summit held in 2012 ?

(1) India (2) Sri Lanka (3) Egypt (4) Indonesia

---

153. खालीलपैकी कोणती पाकिस्तानची राजधानी आहे ?

(1) ढाका (2) काठमांडू (3) काबुल (4) इस्लामाबाद

Which of the following is the capital of Pakistan ?

(1) Dhaka (2) Kathmandu (3) Kabul (4) Islamabad

---

154. खालीलपैकी कोणते विधान ग्रामसभेला लागू होत **नाही** ?

(a) गावातील सर्व प्रौढ नागरिक ग्रामसभेचे सदस्य असतात.

(b) ग्रामसभेच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान सरपंच भूषवतात.

(c) ग्रामसभा ग्रामपंचायतीच्या कार्यावर नियंत्रण ठेवते.

(d) सरपंचाच्या अनुपस्थितीत ग्रामसेवक ग्रामसभेचे अध्यक्षस्थान भूषवतात.

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) फक्त (c) (4) फक्त (d)

Which of the following sentences is **not** applicable to Gram Sabha ?

(a) Gram Sabha is constituted of all adult members of the village.

(b) Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha.

(c) The Gram Sabha monitors the activities of the Grampanchayat.

(d) In the absence of Sarpanch, the Gram Sevak chairs the meeting of the Gram Sabha

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) Only (c) (4) Only (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

155. खालील विधाने पहा :

(a) राज्यपाल राज्य विधानमंडळाचा **भाग आहे.** तो राज्य विधीमंडळाला संबोधित करू शकतो आणि संदेश पाठवू शकतो.

(b) विधान परिषद कोणतेही विधेयक सहा महिन्यांपेक्षा जास्त काळ रोखून ठेऊ शकत नाही.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Consider the following statements :

(a) The Governor of State is part of the state legislature ; he addresses the legislature and can send massages to it.

(b) The Legislative council can not delay any Bill more than six months.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) only (a) (2) only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

156. खालील विधाने पहा :

(a) गट विकास अधिकारी पंचायत समितीचे अंदाजपत्रक तयार करतो. .

(b) गट विकास अधिकारी पंचायत समिती पातळीवर प्रशासकीय नेतृत्व करतो.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Consider the following statements :

(a) Block Development Officer prepares the Budget of Panchayat Samiti.

(b) Block Development Officer is the administrative head of the Panchayat Samiti ?

Which of the statement is given above is/are (**correct**) ?

(1) only (a) (2) only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

157. पाकिस्तानपासून स्वतंत्र होण्यासाठी बांग्लादेशाला कोणी मदत केली ?

(1) पंडित जवाहरलाल नेहरु (2) मोरारजीभाई देसाई

(3) इंदिरा गांधी (4) राजीव गांधी

Who had supported Bangladesh for their independence from Pakistan ?

(1) Pandit Jawaharlal Nehru (2) Morarjibhai Desai

(3) Indira Gandhi (4) Rajiv Gandhi

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

158. ग्रामपंचायतीच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान **चूकीचे** आहे ?

(a) प्रत्येक ग्रामपंचायतीचा कार्यकाळ पाच वर्षे निश्चित करण्यात आला आहे.

(b) विशेष परिस्थितीत राज्याचे राज्यपाल पाच वर्षे कार्यकाळात वाढ करू शकतात परंतु तो कमी करू शकत नाहीत.

(c) जर ग्रामपंचायत मुदतीपूर्वी बरखास्त झाली तर सहा महिन्यांच्या आत निवडणूका घेतल्या पाहिजेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) (a) आणि (c)

Which one of the following statements is **not correct** with respect to the Grampanchayat ?

(a) Every Panchayat shall have a fixed term of five years.

(b) The Governor of state can increase the term of five years, but can not reduce the term under any circumstances.

(c) If a panchayat is dissolved before the expiry of its term election of such panchayat must be held within a period of six months.

Answer options :

(1) only (a) (2) only (b) (3) (a) and (b) (4) (a) and (c)

---

159. खालीलपैकी कोणता देश सार्क संघटनेचा सदस्य **नाही** ?

(1) भूतान (2) बांग्लादेश (3) म्यानमार (4) मालदीव

Which of the following is **not** a member of SAARC ?

(1) Bhutan (2) Bangladesh (3) Myanmar (4) Maldives

---

160. खालील विधाने पहा :

(a) स्वतंत्र बोडोलॅण्ड ची मागणी 1951 पासून आहे.

(b) तेलंगणा हे भारतातील 30 वे राज्य आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) The demand for independent Bodoland is being raised since 1951.

(b) Telangana is the 30th state in India.

Which of the above statements is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

161. **विधान (A)** - 2005 च्या निवडणूकानंतर मालदीव मधील लोकशाही अधिक मजबूत झाली.

कारण (B) - मालदीव मध्ये मालदीवीयन डेमोक्रेटीक पार्टी (MDP) चा राजकीय दबदबा आहे.

पर्याय उत्तरे :

(1) **(A)** आणि **(B)** बरोबर आहेत. **(B)** हे **(A)** चे अचूक स्पष्टीकरण आहे.

(2) **(A)** आणि **(B)** बरोबर आहेत. पण **(B)** हे **(A)** चे स्पष्टीकरण नाही.

(3) **(A)** बरोबर आहे. **(B)** चूक आहे.

(4) **(A)** चूक आहे. **(B)** बरोबर आहे.

Assertion **(A)** - Democracy strengthened in the Maldives after the 2005 elections.

Reason **(B)** - The Maldivan Democratic Party (MDP) dominates the political affairs of Maldives.

Answer options :

(1) **(A)** and **(B)** is true. **(B)** is the correct explanation of **(A)**.

(2) **(A)** and **(B)** is true. But **(B)** is not correct explanation of **(A)**.

(3) **(A)** is true. **(B)** is false.

(4) **(A)** is false. **(B)** is true.

---

162. महाराष्ट्रात किती राष्ट्रीय महामार्ग आहेत ?

(1) 12 (2) 16 (3) 22 (4) 24

How many National Highways are there in Maharashtra ?

(1) 12 (2) 16 (3) 22 (4) 24

---

163. खालील विधाने पहा :

(a) सार्क संघटनेमध्ये चीनला निरीक्षक म्हणून दर्जा आहे.

(b) चीनचे राष्ट्राध्यक्ष हू जिंताओ यांनी 2012 मध्ये भारताला भेट दिली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) China has the observer's status at the SAARC.

(b) The President of China Hu Zintao visited India in 2012.

Which of the Statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

164. कोणत्या वर्षी भारत आणि म्यानमार (ब्रह्मदेश) यांच्यात मैत्रीकरार घडून आला ?

(1) 1951 (2) 1961 (3) 1971 (4) 1981

In which year a treaty of friendship was signed between India and Myanmar (then known as Burma)

(1) 1951 (2) 1961 (3) 1971 (4) 1981

---

165. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(a) राज्यपाल विधेयक रोखून ठेऊ शकतात.

(b) राज्यपाल विधेयक राज्य विधिमंडळाकडे परत पाठवू शकतात.

(c) राज्यपाल राष्ट्रपतींच्या विचारार्थ विधेयक राखून ठेऊ शकतात.

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) (b) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Which of the following statements is/are **correct** ?

(a) The Governor can withhold a bill.

(b) The Governor can send the bill back to the state legislature.

(c) The Governor can reserve the bill for President's consideration.

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) (b) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

166. विधानपरिषदेच्या संदर्भातील खालील वाक्ये काळजीपूर्वक वाचा :

(a) विधानपरिषदेचे $1/3$ सदस्य दर दोन वर्षांनी निवृत्त होतात.

(b) विधानपरिषदेचे $2/3$ सदस्य दर दोन वर्षांनी निर्वाचित होतात.

(c) विधानपरिषदेचा कार्यकाल सहा वर्षांचा आहे.

(d) विधानपरिषदेच्या प्रत्येक सदस्याचा कार्यकाल सहा वर्षांचा आहे.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) (b), (c) (2) (a), (c) (3) (a), (d) (4) (b), (d)

Read the following sentences carefully related to the Legislative Council.

(a) $1/3$ members of the Legislative Council retire after every two years.

(b) $2/3$ members of the Legislative Council are elected after every two years.

(c) The term of the Legislative Council is of six years.

(d) Each member of the Legislative Council has a term of six years.

Select correct code

(1) (b), (c) (2) (a), (c) (3) (a), (d) (4) (b), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

167. सिलोन हे खालीलपैकी कोणत्या देशाचे जुने नाव आहे ?

(1) नेपाल (2) म्यानमार (3) बांगलादेश (4) श्रीलंका

Ceylon is the old name of which of the following countries ?

(1) Nepal (2) Myanmar (3) Bangladesh (4) Sri Lanka

---

168. 2013 मध्ये भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या उपाध्यक्षपदी कोणाची निवड करण्यात आली ?

(1) सोनिया गांधी (2) कपील सिब्बल

(3) राहुल गांधी (4) प्रियंका गांधी

In 2013, who has been elected as the Vice-President of the Indian National Congress ?

(1) Sonia Gandhi (2) Kapil Sibbal

(3) Rahul Gandhi (4) Priyanka Gandhi

---

169. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाचा अयोग्य पर्याय निवडा :

(1) पुणे (2) पणजी (3) नागपुर (4) औरंगाबाद

Select incorrect code of bench of the Mumbai High Court.

(1) Pune (2) Panji (3) Nagpur (4) Aurangabad

---

170. विधानसभेची सदस्यसंख्या किती ?

(a) कमीत कमी 40 (b) कमीत कमी 60

(c) जास्तीत जास्त 100 (d) जास्तीत जास्त 500

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (c) (2) (b), (c) (3) (b), (d) (4) (a), (d)

How many members are there in Vidhan Sabha ?

(a) Minimum 40 (b) Minimum 60

(c) Maximum 100 (d) Maximum 500

Answer options :

(1) (a), (c) (2) (b), (c) (3) (b), (d) (4) (a), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

171. ग्रामसभेबाबत खालील विधाने पहा :

(a) ग्रामसभा गावातील लोकांकडून निवडून दिलेल्या सदस्यांची मिळून बनते.

(b) ग्रामसभा ग्रामपंचायत क्षेत्रातील 18 वर्षे पूर्ण केलेल्या व्यक्तींची मिळून बनते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Consider the following statements about Gramsabha :

(a) A Gram Sabha consists of all the members elected by the people of a village.

(b) A Gram Sabha consists of all the persons of a gram panchayat area, who are not less than 18 years of age.

Which of the statements given above is/are (**correct**) ?

(1) only (a) (2) only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

172. नॅशनल स्कूल ऑफ ड्रामा या संस्थेच्या संचालकपदी खालीलपैकी कोणत्या मराठी कलाकाराची नियुक्ती झाली आहे ?

(1) विक्रम गोखले (2) प्रशांत दामले (3) वामन केंद्रे (4) यापैकी नाही.

Who amongst the following Marathi actors has been appointed as a Director of National school of Drama ?

(1) Vikram Gokhale (2) Prashant Damle (3) Vaman Kendre (4) None of these

---

173. बांग्लादेशचे चलन कोणते ?

(1) येन (2) डॉलर (3) टका (4) रुपया

What is the currency of Bangladesh ?

(1) Yen (2) Dollar (3) Taka (4) Rupees

---

174. खालीलपैकी कोणते मुख्यमंत्र्याचे कार्य **नाही** ?

(1) मंत्रीपरिषेदेची निर्मिती करणे.

(2) मंत्रीपरिषेदच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान स्वीकारणे.

(3) राष्ट्रपती आणि मंत्रीपरिषदेत दुवा साधणे.

(4) धोरणात समन्वय साधणे.

Which of the following is **not** the function of the Chief Minister ?

(1) Formation of the Council of Ministers.

(2) Presides over the meetings of the Council of Ministers.

(3) Link between the President and the Council of Ministers.

(4) Co-ordination of policies.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

175. 73 व्या घटनादुरूस्ती संदर्भात खालील विधाने पहा -

(a) भारतीय संविधानाच्या कलम 243 - I नुसार राज्यांचे राज्यपाल प्रत्येक पाच वर्षानंतर पंचायतीच्या आर्थिक स्थितीचे परीक्षण करण्यासाठी राज्य वित्त आयोगाची स्थापना करतील.

(b) भारतीय संविधानाच्या कलम 243 - K नुसार पंचायतींच्या निवडणूकांचे नियंत्रण करण्याचा अधिकार राज्य निवडणूक आयोगाला आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही.

Consider the following statements about 73rd amendments :

(a) The Governor of state constitutes a Finance Commission every Fifth year to review the Financial Position of Panchayats under the Article 243 - I of the Constitution of India.

(b) The control of all elections to the Panchayats is vested in the State Election Commission under the article 243 - K of the Constitution of India.

Which of the statement given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

176. साच्यात गिलावा ओतण्याआधी 'शलेक' चा फवारा पावलांच्या ठशावर का उडविला जातो ?

(1) प्लास्टर लवकर टणक/कठीण होण्याकरिता.

(2) पाणी मातीत पाझरणे पासून थांबविण्यासाठी.

(3) माती प्लास्टरला चिकटू नये म्हणून.

(4) प्लास्टर कास्ट (गिलावाचा संचाचे) वजन सहन करण्याकरिता.

Before making a plaster cast of a footprint, shellac is sprayed on the surface of the foot impression to :

(1) Quickly harden the plaster
(2) Prevent water from seeping into the soil
(3) Prevent soil from adhering to the plaster cast
(4) Bear the weight of the plaster cast

177. व्यक्तीला ओळखण्याची पोट्रेट पार्ले बनवायाची नवी पद्धत जी जास्त प्रमाणात हल्ली वापरात आहे, ती :

(1) संगणकावर पोट्रेट बांधण्याची क्रिया

(2) फोटो किट पद्धत

(3) आयडेन्टी कीट पद्धत

(4) वरीलपैकी कोणतीही नाही

The new system of Portrait Parle now being increasingly used to identify suspects is :

(1) Computer Portrait building system
(2) Photo kit system
(3) Identity-kit system
(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

178. खालीलपैकी कोणता एक मुद्दा पोर्ट्रेट-पार्ले व्यक्तीला ओळखणे पद्धतीचा भाग नाही ?

(1) सर्वसामान्य चेहरा/रूप (2) गोपनीय अहवाल

(3) डोळ्यांचे रंग (4) केसाचा रंग व रचना

Which one of the following does not form part of 'Portrait Parle' system of identification:

(1) General appearance (2) Confidential Report

(3) Colour of eyes (4) Colour and style of Hair

---

179. अंगुली मुद्रेची ओळख खालील कशाच्या तुलनेवर आधारित असते.

(1) नमूंना विशेष (2) उंचवटा विशेष कडा विशेष (रीज़)

(3) उंचवटा गणती (रीज़ काऊंट) (4) कोर व डेल्टा फॉरमेशन

Finger print identification is based on comparisons of :

(1) Pattern characteristics (2) Ridge characteristics

(3) Ridge counts (4) Core and Delta formation

---

180. पोलीस-स्टेशन हद्दीत रहाणाऱ्या आरोपीची, गुन्हा केलेली यादी पाहून, त्याची 'हिस्ट्री शिट' चालू करण्याची जबाबदारी कोणावर आहे ?

(1) पोलीस अधिक्षक

(2) उप. विभागीय पो. अधिकारी/पो.उप. अधिक्षक

(3) पोलिस स्टेशन प्रभारी अधिकारी

(4) कार्यकारी दंडाधिकारी

The responsibility of starting 'History sheet' of Criminals residing within the Police Station limit of Police Station is of :

(1) Superintendent of Police

(2) Sub-Divisional Police officer/Dy. Superitendent of police

(3) Office incharge of Police Station

(4) Executive Magistrate

---

181. गुन्हेगारास न्यायालयाने शिक्षा सुनावली तर सदर गुन्हेगाराचे नाव कोणत्या रजिस्टरमध्ये नोंदविले जाते ?

(1) दैनिक क्राईम रिपोर्ट (2) पोलीस ठाणे गुन्हे शाबीती नोंदवही

(3) गुंडा रजिस्टर (4) मासिक गुन्हे अहवाल

If the court convicts an accused his name is entered in which register at the Police station :

(1) Daily crime Report (2) Police station conviction Register

(3) Goonda Register (4) Monthly Crime Report

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

182. शहरामध्ये गस्तीवर असणारी वाहने कोणत्या प्रकारच्या बिनतारी संदेशाचे जाळे वापरतात ?

(1) उच्च कंपन (2) अति शीघ्र कंपन

(3) अति उच्च कंपन (4) वरील पैकी कोणतेच नाही.

Patrolling mobile vehicles while patrolling in the city normally use wireless communication of which frequency :

(1) High Frequency (HF) (2) Ultra High Frequency (UHF)

(3) Very High Frequency (VHF) (4) None of the above

---

183. 'बनावट' दस्तऐवज (लिहिणे) मध्ये व 'मूळ' दस्तऐवज (लिहिणे) मध्ये जो महत्त्वाचा फरक असतो तो :

(1) लिहिण्याचे वैशिष्ट्ये व दाब

(2) लिहिण्याचा कोन

(3) अक्षरांचा सरासरी आकार व दोन शब्दामधील अंतर

(4) रेषाचे अनुकरण

In 'Forged' writings which of the following features is most likely to differ from 'Genuine' Writing :

(1) Special features of writing and pressure

(2) Slope of letter

(3) Average size of letter and distance between two-words

(4) Line quality

---

184. 'ओमीनी 1000' लाईट सोर्स हे उपकरण गुन्ह्याच्या तपासामध्ये कशाकरिता वापरले जाते ?

(1) घटनास्थळाची नोंद करणे.

(2) अंगुलीमुद्रा

(3) आवाजाचे शास्त्र

(4) तपासाच्या पथकाला घटनास्थळी नेण्यासाठी

What is 'OMINI 1000' light source used for in crime investigation ?

(1) Record scene of crime

(2) Life finger prints

(3) Measure sound waves

(4) To transport investigation team to scene-of -offence

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

185. घटनास्थळाच्या छायाचित्रीकरणाचा उपयोग कशासाठी केला जातो ?

(1) घटनास्थळाची पुनर्बांधणी

(2) अधिक पुरावा मिळण्यासाठी

(3) पोलीस रेकॉर्डसाठी

(4) लपवलेली वस्तू शोधण्यासाठी

Photography of scene-of-offence is mainly used to :

(1) Reconstruction of scene of offence

(2) Getting additional evidence

(3) Police Records

(4) Locating concealed objects

---

186. अल्ट्रा व्हॉयोलेट किरणे कोणत्या उपकरणामधून मिळतात ?

(1) रेड फिल्टर

(2) 1000 वॉट टंगस्टन फिलामेन्ट लॅम्प

(3) व्हॅक्यूम ट्यूब ज्यामध्ये कॅथोडस असतात.

(4) क्वॉर्टज़ मरक्यूरी वेपर लॅम्प

What is the source of Ultra Violet Rays :

(1) Red filters

(2) 1000 watt tungsten filament lamp

(3) Vaccum Tube containing cathodes

(4) Quartz Mercury vapour lamps

---

187. ब्रिफकेस मध्ये लपवलेली स्फोटके खालीलपैकी कोणत्या किरणांच्या सहाय्याने दिसतील ?

(1) इन्फ्रा रेड किरणे (2) क्ष किरणे

(3) अल्ट्रा व्हायोलेट किरणे (4) बिफ्रकेस फोडून

An IED (explosives) concealed in a brief case can be detected by :

(1) Infra-red rays (2) X-Rays

(3) Ultra-Violet Rays (4) By breaking open the-brief-case

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

188. एका काचेच्या तावदानावर एक सुबक भोक व एका बाजूला बदामच्या आकाराचा ढलप्यासारखे (flaking) के दर्शवील ?

(1) गोळी काटकोनात मारली. (2) गोळी तिरकस कोनात मारली.

(3) सूर्यकिरणाच्या प्रखरतेने काच फुटली (4) अंडाकृती दगड मारल्याने काच फुटली

A glass pane having a clean hole, with almond shaped flaking on one side, will indicate that :

(1) A bullet at right angle hit it (2) A bullet at an oblique angle hit it

(3) It was broken due to sun's rays (4) It was hit by an ovale shaped stone

---

189. घटनास्थळी कोणत्या परिस्थितीत 'वास' जास्त वेळ टिकून राहतो ?

(1) कठीण-खडकाळ प्रदेश (2) वाळूचा किनारा

(3) गरम तापमान असणारी जागा (4) मऊ व दमट क्षेत्र

At the scene of offence under what circumstances would "smell" remain for a relatively longer duration :

(1) Hard-Rocky area (2) Sandy area

(3) Hot area (4) Soft and damp area

---

190. खऱ्या चलनी नोटा मध्ये उत्पादकाची खूण (water mark) व सुरक्षिततेचा दोरा (security thread) हे केंव्हा अनुभूत केले जातात ?

(1) चलनी नोटाची छपाई करताना.

(2) कागदाचे उत्पादन करताना.

(3) परदेशी अथवा स्थानिक कागदामधील फरक दर्शविणारे चिन्ह म्हणून.

(4) चलनी नोटाची छपाई पूर्ण झाल्यावर.

In genuine currency notes water marks and security thread are introduced :

(1) At the time of printing the currency note

(2) At the time of manufacture of paper

(3) As distinguishing marks between imported and Indigenous paper

(4) After printing the currency note

---

191. खालील कोणत्या प्रकारच्या स्फोटकांचे वर्गीकरण प्रायमरी व सेकंडरी या दोन विभागात होते ?

(1) सगळी स्फोटके. (2) मध्यम दर्जाची स्फोटके.

(3) उच्च दर्जाची स्फोटके. (4) कमी दर्जाची स्फोटके.

Which type of explosives are classified into, two primary and secondary ?

(1) All explosives (2) Medium explosives

(3) High explosives (4) Low explosives

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

192. सायक्लोनाईट चे दूसरे नांव __________ :

(1) एच.एम्.एक्स. (2) ई.जी.डी.एन्. (3) टी.एन.टी. (4) आर्.डी.एक्स.

Cyclonite is also known as __________ :

(1) HMX (2) EGDN (3) TNT (4) RDX

---

193. पी.ई.टी.एन., आर.डी.एक्स. टी.एन.टी. हे ____________.

(1) कमी क्षमतेचे स्फोटक आहे. (2) उच्च क्षमतेचे स्फोटक आहे.

(3) औद्योगिक स्फोटक आहे. (4) यापैकी कोणतेही स्फोटक नाही.

PETN, RDX, TNT are ____________ .

(1) Low explosives (2) High explosives

(3) Industrial explosives (4) None of the above explosives

---

194. तपासणी अधिकारी गुन्हंयाचा मुद्देमाल न्याय सहायक वैज्ञानिक प्रयोगशाळेत कशा करीता पाठवितात :

(1) प्रदर्शनाकरीता. (2) रासायनिक विश्लेषणाकरीता.

(3) जपून ठेवण्याकरीता. (4) चौकशी करीता.

Investigation officer usually sends crime exhibits to forensic science laboratory for :

(1) Exhibition (2) Chemical analysis

(3) Preservation (4) Investigation

---

195. आर.डी.एक्स. हे कोणते स्फोटक आहे ?

(1) सैनिकी स्फोटक. (2) औद्योगिक स्फोटक.

(3) कमी दर्जाचे स्फोटक. (4) फटाक्यामध्ये वापरणारे स्फोटक.

What type of explosive is RDX ?

(1) Military explosive (2) Industrial explosive

(3) Low level explosive (4) Fire work explosive

---

196. बलात्कार पिडीताचे वय जर 12 वर्षे वयाच्या आत असेल तर कोणाच्या लिखीत संमती नंतर तिची वैद्यकीय तपासणी होऊ शकते ?

(1) स्वत: पिडीत व्यक्ती (2) पोलीस

(3) न्यायदंडाधिकारी (4) तिचे कायदेशीर पालक

If the victim of rape is below 12 years in age. She can only be medically examined with the written consent of :

(1) Victim herself (2) Police

(3) Magistrate (4) Her legal guardian

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

197. डर्मल नायट्रेट टेस्ट ही __________ शोधण्याकरिता करतात.

(1) बंदुकीच्या दारुचे अंश (2) वीर्याचा डाग

(3) रक्ताचा डाग (4) लाळेचा डाग

Dermal nitrate test is done for detection of __________ :

(1) Gun Powder Residue (2) Seminal Stain

(3) Blood Stain (4) Salivary Stain

---

198. हुंडाबळी हे कलम __________ भा.दं.सं. अंतर्गत येतात.

(1) 498 A (2) 304 A (3) 304 B (4) 302

Dowry death comes under section __________ of the IPC.

(1) 498 A (2) 304 A (3) 304 B (4) 302

---

199. प्रथम वर्ष ज्युडीशीयल मॅजिस्ट्रेट यांना खालील प्रमाणे अधिकार आहेत :

(1) 7 वर्षापर्यंत कारावास व अमर्यादित दंड

(2) 5 वर्षापर्यंत कारावास व रु. 15,000 पर्यंत दंड

(3) 3 वर्षापर्यंत कारावास व रु. 5,000 पर्यंत दंड

(4) 1 वर्षापर्यंत कारावास व रु. 1,000 पर्यंत दंड

A First Class Judicial Magistrate has the following powers :

(1) Imprisonment upto 7 years and fine without limit

(2) Imprisonment upto 5 years and fine upto Rs 15,000/-

(3) Imprisonment upto 3 years and fine upto Rs 5,000/-

(4) Imprisonment upto 1 year and fine upto Rs 1,000/-

---

200. गांजा हे मादक पदार्थ कॅनाबीस नावाच्या झाडाच्या कोणत्या भागापासून प्राप्त होते ?

(1) मुळे (2) खोड (3) फुले (4) पाने.

Ganja is obtained from which part of cannabis plant.

(1) Root (2) Stem of tree (3) Flowering tops (4) Leaves

-oOo-

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्रमांक **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासीठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळया शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com